

Nancy Mosterman - Griffier Lelystad

“Zo ondersteun je zeven fracties”

“Besluitvaardig, doortastend en enthousiast”, zijn de drie trefwoorden waarmee Nancy Mosterman, raadsgriffier van Lelystad, zichzelf typeert. Ze weet wat ze wil, beaamt ze zelf ook. In Lelystad staat ze voor de opgave om maar liefst zeventien fracties met haar griffie team te ondersteunen. Hoe ze dat doet, lees je in dit verhaal.

Auteur: Rob Bosveld

Nancy heeft haar zaakjes op orde. Dat blijkt al bij binnenkomst in haar fraai gerenoveerde huis in het centrum van pittoresk Dalfsen. Het huis ademt rust en duidelijkheid. Functie en esthetiek gaan er hand in hand.

Als griffier van Dalfsen werd ze genomineerd voor de titel ‘Jonge ambtenaar van het jaar’

Nancy kan goed leren en vindt ontwikkeling van zichzelf, maar ook van haar raad en griffie van belang. Na de mavo,

studeerde ze een jaar in Australië. Dat gaf haar Engels zo’n impuls dat ze besloot haar kinderen Julia en Max tweetalig op te voeden. Na een mbo-studie volgt ze de hbo-studie Management, Economie en Recht en ging ze door naar het universitair onderwijs. Daar studeerde ze cum laude af op haar master HRM aan de Universiteit van Groningen. Tijdens het derde jaar van haar HBO studeerde ze ook nog een half jaar in Vilnius, Litouwen. Als griffier van Dalfsen werd ze genomineerd voor de titel ‘Jonge ambtenaar van het jaar’. In de bestuurskrachtverkenningen voor de gemeente Dalfsen viel de aanpak van Nancy op. Ze zorgde dat haar raadsleden beslagen

ten ijs kwamen in de discussie met het college, door een serie gesprekken tussen deskundigen en de raad op te tuigen. Dat Mosterman een hoop in haar mars heeft, zien ze in Lelystad ook. Bijna drie jaar nadat ze griffier in Dalfsen is, zet ze alweer de volgende stap naar Lelystad. De

Er wordt ongelofelijk veel gebeld en gemaïld en afgetast met elkaar

raadsverkiezingen van vorig jaar levert Nancy een raad op met maar liefst 14 partijen. Alle fracties die meededen aan de verkiezingen verwerven daadwerkelijk een plekje in de raad. Daarna volgen nog een paar afsplitsingen, waardoor er op dit moment 17 partijen in de raad zitten. Daarmee heeft de raad van Lelystad de meeste partijen van heel Nederland. Toch is dat niet onwerkbaar, vindt Nancy. "Het kost meer tijd van de raadsleden. Ik grap weleens dat raadsleden in Lelystad een sim-kaart cadeau moeten krijgen ... Er wordt ongelofelijk veel gebeld en gemaïld en afgetast met elkaar. 'Te snel gaan' is een valkuil in deze situatie. Je moet echt werken aan draagvlak en kunt er niet zomaar vanuit gaan dat je voldoende draagvlak hebt. Toch betekent dat niet dat besluitvorming trager gaat. We nemen de besluiten wel. Alleen we besteden extra tijd aan 'contact maken'. We eten regelmatig met elkaar en zien elkaar in allerlei verschillende werkgroepjes en overleggen buiten de raadsvergadering om. Elk jaar hebben we een tweedaagse met overnachting en 's avonds een informele borrel. Het raads-werk vergt dus ook meer tijd dan die 15,9 uur in de week die als gemiddelde

wordt genoemd. Daar gaan de meeste raadsleden in Lelystad flink overheen." Voor de griffie heeft de versnipperde raad tot gevolg dat raadsvergaderingen wat lastiger in te schatten zijn. "Voorheen kon ik met de burgemeester wel aardig van tevoren inschatten welke amendementen het wel of niet zouden gaan halen. Daardoor zat je er wat relaxter in. Tegenwoordig moeten we bij het stemmen echt opletten, want de uitslag is lastig voorspelbaar en je moet bij de stemming alle 17 fracties langslopen. Dat wordt overigens makkelijker na deze zomer, want we gaan digitaal stemmen."

Je zou verwachten dat met zoveel kleine fracties er overmatig veel aandacht naar volksvertegenwoordigende kwesties gaat, zoals dat raadslid dat persoonlijke kwesties bespreekt waarop hij of zij is

Te snel gaan' is een valkuil in deze situatie. Je moet echt werken aan draagvlak en kunt er niet zomaar vanuit gaan dat je dat voldoende hebt

aangesproken, maar dat is niet het geval. "Ja, dat valt inderdaad reuze mee. Ik denk dat dit meer met de persoonlijkheid van een raadslid te maken heeft, dan met de omvang van de fracties. Tegelijk blijft de volksvertegenwoordigende rol van de raad als geheel wel een aandachtspunt. Doordat er zoveel afstemming nodig is, loopt de agenda makkelijk vol. De datum om dan over een actueel onderwerp,

zoals bijvoorbeeld de krimp van het winkelaanbod in het centrum, een goed inhoudelijk gesprek te voeren met alle spelers, is niet makkelijk te vinden. Daar moeten wij als griffie echt alert op zijn en de raad bij helpen.”

Sterke raad

De Raad van Lelystad is ondanks haar versnipperde samenstelling wel een sterke raad. Onlangs nog kreeg het college een volledig geamendeerd besluit voor de kiezen bij de discussie over de voorgenomen bouwplannen in de Noordzoom van Lelystad.

Waar sommige andere raden in Nederland volgens Mosterman nog echt een opgave hebben om ‘meer in positie’ te

We nemen de besluiten wel. Alleen we besteden extra tijd aan ‘contact maken’

komen, gaat het gesprek in Lelystad de komende tijd ook over de vraag “of we met elkaar de balans wel houden in wat we wél overlaten aan het college en wat niet.”

“Wat je ziet is dat fracties regelmatig vrij grote en vergaande amendementen indienen en ook aangenomen krijgen, ondanks dat de raad zo verdeeld is, waardoor het college dus met iets anders aan de slag moet dan wat ze zelf hebben voorgesteld. Ik vind dat het college daar heel veel veerkracht in toont.”

In Lelystad is er uiteindelijk een coalitie-akkoord gesloten tussen zes partijen, dat geamendeerd is vastgesteld en nu een raadsprogramma heet. Het alternatief was een zaken-college geweest waarin

alleen een raadsakkoord op hoofdlijnen wordt opgesteld met bijvoorbeeld de punten waar iedereen het over eens is. Zo ver is het niet gekomen, maar Nancy verwacht dat er in de toekomst meer en meer gewerkt zal worden met gelegenhedscoalities per onderwerp.

Prostitutiebeleid

Hoewel er recent niet drastisch is ingegrepen in het vergadermodel, wordt er wel geëxperimenteerd. Zo werd bij het politiek sensitieve prostitutie-dossier gedebatteerd en gestemd over de besluittekst. Die besluittekst was modulair opgebouwd. Er waren maximaal een drietal opties van ieder besluitpunt, die steeds iets minder ‘ver’ ging. “Daarmee proberen we focus aan te brengen op de hoofdzaken en een goede inhoudelijk discussie aan te wakkeren, die niet vertroebeld wordt door minder relevante details uit de bijlagen. Dat heeft heel goed gewerkt. Ik denk dat alle partijen zich gehoord hebben gevoeld. De besluittekst bevatte namelijk de verschillende geluiden van de raad, die soms haaks op elkaar staan. De ChristenUnie bijvoorbeeld, die wilde prostitutie het liefst in zijn geheel weren uit de stad, dit was mede daarom één van de voorgestelde besluitpunten. De keus was 1. prostitutie zoveel mogelijk weren, 2. de huidige situatie handhaven of 3. zoveel mogelijk vormen van prostitutie toestaan. Als de eerste meest verstrekkende optie aangenomen werd, vervielen de andere opties onder dat besluitpunt.”

Democratische vernieuwing

Dat de Lelystadse raad een stevige eigen positie heeft, blijkt ook uit een experiment dat ‘verkenkende gesprekken’ wordt genoemd. “Dat is een gesprek over een nieuw onderwerp op de agenda

van de raad waar het college nog niets van heeft gevonden. De raad gaat over zo'n onderwerp in gesprek op basis van informatie die ze via het college krijgt. De raad bakent vervolgens de maatschappelijke opgave af en daarbinnen gaat het college aan de slag. Op het vlak van duurzaamheid hebben we een aantal van dit soort gesprekken gehad, bijvoorbeeld over de energietransitie en de warmtevisie van Lelystad. Daarin sprak de raad over vragen zoals 'Moeten de Lelystadse wijken collectief van het gas af of mag het individueel en los van elkaar?'

Shoppern

Een andere vernieuwing die inmiddels al behoorlijk is ingesleten, is de motiemarkt die in augustus voor het vierde jaar op rij gehouden wordt. "Het model van de motiemarkt hebben we een beetje afgekeken uit Enschede en Almere. We hebben er wel onze eigen draai aan gegeven. Inwoners worden uitgenodigd om hun ideeën voor de stad te presenteren op een marktplein. De raadsleden

Voor de raad van Lelystad is de luchthaven 'een gepasseerd station', behalve wanneer er in de media vragen over geluidshinder opkomen

shoppen langs de ideeën voor moties en kunnen vervolgens hun support bijhouden op een score kaart. Vervolgens worden raadsleden gekoppeld aan de initiatiefnemers met een idee, samen schrijven ze een motie die het raadslid

indient. Als griffie steken we daarbij soms even de helpende hand toe. We organiseren de motiemarkt voorafgaand aan de behandeling van de begroting. Dit jaar is er voor de tweede keer een vast budget van € 150.000,- beschikbaar. De verdeling is helemaal open. Het is denkbaar dat er één superidee is dat € 150.000 kost en dat het als enige haalt. Een spanningsveld is: 'wat doen we als we heel veel goede ideeën hebben die het allemaal halen, en de optelsom is meer dan ons budget?' Afgelopen keer hadden we meer dan 40 ideeën maar liefst, er is dus veel belangstelling bij de inwoners. Het is een hele mooie manier om burgers directe invloed te geven."

Luchthaven

Bij Lelystad denk je al snel aan de perikelen rond de uitbreiding en – opnieuw uitgestelde – ingebruikname van het vliegveld. Maar voor de raad van Lelystad is dat een gepasseerd station. "Toen ik in 2013 griffier werd in Lelystad werden de laatste besluiten waar de raad een rol heeft, dus rond de aanpassing van het bestemmingsplan, genomen. Er waren alleen nog wat bezwaarschriftprocedures. Hier is elke partij – behalve GroenLinks - voorstander van de nieuwe luchthaven onder andere vanwege de groei in werkgelegenheid. Lelystad hoopt op een aantrekkende werking, door bijvoorbeeld meer hotelovernachtingen. De raad kan in de toekomst nog wel gevraagd worden na te denken over bijvoorbeeld het stationsgebied zodat luchthaven en ov goed op elkaar aansluiten.

Af en toe, als er op grond van berichten in de media onduidelijkheid ontstaat, over de afspraken rond geluidshinder of bijvoorbeeld nachtvluchten, worden er incidenteel vragen gesteld aan het

college. Maar voor de rest is men vooral teleurgesteld als er door Den Haag 'uitstel' wordt gecommuniceerd."

Regio

Naast haar werk als griffier is Nancy ook nog actief binnen de VNG. Als lid van het College voor Arbeidszaken, maakt ze zich druk over het moderniseren van arbeidsvoorwaarden en over de overgang van de oude naar de nieuwe CAO voor ambtenaren. "Jongeren hebben toch vaak andere wensen dan ouderen en wil je als gemeente een moderne werkgever zijn, moet je daar echt aandacht voor hebben." Daarbij heeft ze zich ingezet om de bijzondere werkgeverspositie en verhouding tussen griffier en raad ook expliciet in de nieuwe Wet NRA opgenomen te krijgen.

Sinds drie jaar is Lelystad lid van de Metropool Regio Amsterdam. Een enorm samenwerkingsgebied met 32 gemeenten verdeeld over 2 provincies, dat zich uitstrekt van Bloemendaal tot Lelystad. "Omdat wij als gemeente bijdragen aan zo'n regioverband, ben ik wel nieuwsgierig 'hoe je je raad daarin positioneert en wat we voor het deelnamegeld krijgen, wat kunnen wij er

als raad mee? We zijn immers een van de 32(!) spelers, dus hoe zorg je ervoor dat je op de kaart staat? Dat kan je makkelijker als deelregio Almere-Lelystad-Flevoland'. Voor ons is er bijvoorbeeld wat te halen als het gaat om het verleiden van toeristen om bij ons te recreëren en naar onze kust te komen."

Dubbelfunctie

Wat Nancy betreft is Lelystad haar laatste standplaats in de griffiersfunctie. Haar volgende stap zal iets met bedrijfsvoering zijn. "Ik wil mijn studie bedrijfskunde graag in de praktijk brengen." En op termijn? "Dan zou een vervolgstap kunnen zijn dat ik hierin mijn ervaring als griffier combineer, in een plek waarbij je zowel het college adviseert als actief bezig bent met het ontwikkelen van de organisatie. De functie van (adjunct) gemeentesecretaris bijvoorbeeld. Dan ben je zowel bezig met de inhoud - je hoort wat het college graag wil - als met de structuur. Je moet zorgen dat de ambtelijke organisatie blijvend aansluit bij wat het college graag wil bereiken voor de inwoner. Die dubbelfunctie lijkt me ook interessant." ■